

ana kaspim annīm Šamaš-abī qātātum
"Bu Gümüş için Šamaš-abī Kefildir"

*İrfan Albayrak**

ÖZET

Bu makalemizde 1963 yılı kazı sezonunda bulunmuş, Šū-Kittum'un oğlu Ennum-Aššur'un arşivine ait altı adet yeni belgeyi tanıtmak istiyoruz. Belgelerden üçü zarfıyla birlikte değerlendirilmektedir. Diğer üç metne ait herhangi bir zarf parçası ele geçmediğinden, sadece tabletler işlenmiştir. Metinlerde temel olarak iki konu üzerinde durulmaktadır. Bunlardan ilki, Ennum-Aššur ve karısı Šaptamanika'nın, İya'nın oğlu İli-bāni ile olan ticarî ilişkileri, diğeri ise, bu aileyle yakın ticarî bağlantıları olan Šamaš-abī'nin, Ennum-Aššur ailesine kefilliği ve sonrasında gelişen olaylardır. Tabletlerin hepsi ailenin düştüğü maddi sıkıntıları yansıtmaktadır.

Anahtar sözcükler: Kültepe, borç senedi, Šū-Kittum'un oğlu Ennum-Aššur, Šaptamanika, Susānum'un oğlu Šamaš-abī

ABSTRACT

ana kaspim annīm Šamaš-abī qātātum
"Šamaš-abī is guarantor for this Silver"

Here we want to introduce the six new documents belonging to the archive of Šū-Kittum's son Ennum-Aššur which were found in 1963 excavation season. Three of the

* A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, Sumeroloji Anabilim Dalı, e-mail: albayrak@humanity.ankara.edu.tr

documents are evaluated with their envelopes. As the envelopes of the remaining three have not been found, only the tablets are analysed. Especially, two main topics are mentioned in the documents. The first is the trading issues between Ennum-Aššur and his wife Šaptamanika with Iya's son Ilī-bāni. The second is the close trading connections of Šamaš-abī and his guarantee for Ennum-Aššur's family and also the events related to this subject. Whole of the tablets are reflecting the economic depression which the Ennum-Aššur's family fell into.

Keywords: Kültepe, certificate of debt, Šū-Kittum's son Ennum-Aššur, Šaptamanika, Susānum's son Šamaš-abī

Bu yazımızda 1963 yılı tabletleri (Kt. o/k)¹ arasında tespit ettiğimiz ve aynı arşive ait, üçü zarfıyla ele geçmiş, altı adet yeni Kültepe tabletini tanıtmak istiyoruz. 1963 yılında ortaya çıkarılan tabletler hakkında, önceden yayınladığımız çeşitli yazılarımızda, ele geçen belgelerin, bir kaç ayrı tüccarın arşivine ait olduğundan söz etmiştik. Burada sunduğumuz yeni belgeler, Šū-Kittum'un oğlu Ennum-Aššur'un arşivindedir. Altı metnin hepsi Ennum-Aššur ve karısı Šaptamanika'nın ticarî ilişkilerini konu almaktadır. Yine bu tabletlerde, Ennum-Aššur ailesiyle sıkı ticarî ilişkileri olan Susānum'un oğlu Šamaš-abī de öne çıkan bir isimdir. Burada işlediğimiz belgelere ve diğer Kt. o/k belgelerine göre, Šamaš-abī ile Šū-Kittum'un oğlu Ennum-Aššur veya karısı Šaptamanika arasında, ticarî ilişkiler dışında, herhangi bir akrabalık bağı yoktur.

İşlediğimiz belgelerin bazılarında (Kt. o/k 134, 187b, 142, 163) adı öne çıkan şahıslardan biri de Iyā'nın oğlu Ilī-bāni'dir. Ilī-bāni'yi biz ICK I, 12 metninden de tanımaktayız. Bilindiği üzere, ICK I, 12 metni onun vasiyetnamesidir. Ilī-bāni vasiyetini, doğal olarak ölmeden önce düzenlenmiş olacağından, burada işlediğimiz, Ilī-bāni adı geçen metinleri ICK I, 12'den daha eskiye tarihlemeliyiz.

Belgelerde, temel olarak iki konu üzerinde durulmaktadır. İlk olarak, Ilī-bāni'nin Ennum-Aššur ve karısı Šaptamanika'dan alacağı gümüşün tahsili için yapılan girişimler anlatılmaktadır. İkinci olarak, Ennum-Aššur-Šaptamanika çiftinin borçlarına kefil olan Šamaš-

¹ Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi kayıtlarına göre, 1963 yılında 215 adet tablet ele geçirilmiştir.

abī'nin, kefilliği dolayısıyla, yapmak zorunda kaldığı ödemelere karşılık, onların Kaniš'teki evlerine (işyerlerine) el koyması dile getirilmektedir. Tabletlerin hepsinde Ennum-Aššur veya karısı Šaptamanika'nın borçlu olarak kaydedilmesi, bu ailenin maddi sıkıntı yaşadığının bir göstergesidir.

Kt. o/k 187b ve onun tableti olduğu sonradan tarafımızca tespit edilen Kt. o/k 142 metninde *ana bētē ša Kaniš ša Ennum-Aššur DUMU Šū-Kittum* "Šū-Kittum'un oğlu Ennum-Aššur'un Kaniš'teki evleri" ifadesi, Ennum-Aššur ailesinin Kaniš'te, çok odalı bir evi veya bir kaç ayrı evi olduğunu düşündürmektedir. Yerli kadın Šaptamanika ile evli Ennum-Aššur'un Asur'da başka bir eşi olup olmadığını bilemiyoruz ancak, Šaptamanika'nın metinlerde *amtum* olarak değil de *aššatum* olarak geçmesi (Kt. o/k 172a: 4 - 8; 172b: 5 - 6), Ennum-Aššur'un Asur'da bir eşi olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Bilindiği üzere, Asur'da eşi olan bir tüccar Anadolu halkından bir kadınla ikinci bir evlilik yaptığında, ilk eşinden söz ederken genellikle *aššatum* "eş, zevce", Anadolu'daki eşinden ise, *amtum* "kadın hizmetçi" olarak bahsetmektedir. Šaptamanika adının geçtiği metinlerde hep *aššatum* olarak zikredilmiştir.

Aşağıda sunduğumuz belgelerden üçünde (Kt. o/k 117 ve 134, 172 a,b) *limum* tarihlenmesi yapılmıştır. Bunlardan Kt. o/k 117 ve 134'e göre, tabletler yazıldığında Eski Asur kralı II. Puzur-Aššur, krallığının henüz ilk yıllarındadır². Kt. o/k 172 a, b'ye göre de, Naram-Sin'in hakimiyetinin ikinci yılındadır. Söz konusu belgelerde kayıtlı olan *limum*lar KEL'lere³ göre 97, 98 ve 104. *limum*lar olarak, birbirlerine yakın tarihlerde görev yapmışlardır. Bunlardan ilk ikisi, kral II. Puzur-Aššur, diğeri ise Naram-Sin dönemine rastlamaktadır. Bu kronolojik bilgiler sayesinde, arşivin Kültepe'nin II. tabakasının sonlarına denk düştüğünü söyleyebiliriz.

1. Kt. o/k 117

İlk olarak işlediğimiz belge, Šamaš-abī'nin Ennum-Aššur ve karısı Šaptamanika'dan gümüş alacağı hakkında düzenlenmiş bir borç senedir. Borcun miktarını, tabletin ilgili kısmı kırık olduğu için tam olarak bilemiyoruz, ancak; Šamaš-abī bir başka metne göre (Kt. o/k 195 a, b) Šaptamanika'nın 1 1/2 mina gümüş borcuna kefil

² Veenhof 2003: 8-9.

³ Kültepe Eponim Listeleri için bkz. Veenhof 2003: 6-11.

olduğundan, buradaki borç miktarı Kt. o/k 195 a, b'de belirtilen 1 1/2 mina gümüş ve bu metnin ilk satırında kaydedilen [x]+ mina 17 1/2 şekel gümüşün toplam miktarı kadar olabilir.

öy.	1	[x m]a-na 17 1/2 G[ín] [KÙ.BABBAR š]a-ru-pá-am i-šé-er En-um-A-šur ù Ša-áp-ta-ma<-ni>-ki
	5	^d UTU-a-bi ₄ i-šu bé-tù ù zi-tù-šu ša En-um-A-šur iš-ti KÙ.BABBAR uk-ta-lu-ú a-dí KÙ.BABBAR i-ša-qú-lu-[ni]
	10	^d UTU-a-bi ₄
ak.		[a]-na bé-tim
ay.		[ša En-um A-šur i-tē]-ru-[ub-ma] [iš-tù KÙ.BABBAR] ú-[ta-ru]-šu-ni [^d UTU-a-bi ₄ i]-na
	15	bé-[tim] ú-ší [ITU.KAM š]a ke-na-tim [li-mu]-um Ši-lu-lu [IGI]Ga-ba-zi IGI ^d UTU-DU ₁₀
	20	IGI Na-ru-um-ba-ni IGI A-bu-ša-lim

¹⁻⁵⁾ [x] mina 17 1/2 şekel saflaştırılmış gümüşü Ennum-Aššur ve Šaptamaniki üzerinden Šamaš-abī alacaktır. ⁶⁻¹²⁾ Ennum-Aššur'un evi ve hissesi gümüşle (sorumlu) tutuldular. Onlar gümüşü tartıncaya kadar Šamaš-abī [Ennum-Aššur'un] evine [girecek]. ¹²⁻¹⁵⁾ Onlar gümüşü geri ödedikten sonra [Šamaš-abī] evden çıkacak. ¹⁶⁻¹⁷⁾ Kenātum [ay], Šillūlu'nun yılı. ¹⁸⁻²¹⁾ Gabazi'nin huzurunda, Šamaš-tāb'ın huzurunda, Nārum-bāni'nin huzurunda, Abu-šalim'in huzurunda.

Açıklama:

str. 4) Başka birçok metinden Ša-áp-ta-ma-ni-kà yazılışıyla tanıdığımız kadın adı, bu satırda Ša-áp-ta-ma<-ni>-ki şeklinde, bir işareti de unutularak, farklı bir telaffuzla kaydedilmiştir.

2. Kt. o/k 134

Müze Env. 166-134-64

5,3 x 4,6 x 2 Açık kahve renkli

2 mina 9 şekel gümüşle ilgili, ay ve seneye göre tarihlemesi yapılmış bir borç senedi. Senelik faiz oranı % 30'dur. Bu belgede de, Ennum-Aššur ve karısı Šaptamanika'nın borçlu olduğu dikkati çekmektedir. Alacaklı Kt. o/k 187b ve a (o/k 142)'den de tanıdığımız Iyā'nın oğlu Ilī-bāni'dir.

öy.	1	2 ma-na 9 GÍN KÙ.BABBAR <i>ša-ru-pá-am</i> <i>i-šé-er En-um-A-šur</i> DUMU <i>Šu-ki-tim</i>
	5	ù <i>Ša-áp-ta-ma-ni-kà</i> <i>Il₅-ba-ni DUMU I-a-a</i> <i>i-šu iš-tù ITU.1.KAM</i> <i>té-i-na-tim</i>
ak.		DINGIR / <i>ša-pá-tám</i>
	10	<i>i-li-ik-ma</i>
ay.		1 1/2 GÍN TA <i>i-na ITU.1.KAM^{im}</i> <i>a-na 1 ma-na-im</i> <i>ší-ib-tám</i>
	15	<i>ù-šú-bu</i> [I] <i>i-mu-um</i> [I-I] <i>i-da[n]</i> [DUMU E] <i>-lá-li</i> [IGI] <i>-tí-a</i>
	20	IGI <i>E[n]-um-A-šur</i>
sk.		IGI <i>Kà-ku-a</i> IGI <i>Puzur₄-A-šur</i>

¹⁻⁷⁾ 2 mina 9 şekel saflaştırılmış gümüş Šū-Kittum'un oğlu Ennum-Aššur ve Šaptamanika üzerinden I[y]ā'nın oğlu Ilī-bāni alacaktır. ⁷⁻¹⁵⁾ *Te'inatum* ayının ilk onbeşi geçtikten itibaren, 1 mina için ayda 1 1/2 şekel faiz ilave edecekler. ¹⁶⁻²²⁾ Elāli'nin [oğlu I]lī-dān'ın senesi, [.....] *tia*'nın [huzurunda], Ennum-Aššur'un huzurunda, Kakua'nın huzurunda, Puzur-Aššur'un huzurunda.

3. Kt. o/k 187 b

Bu belge Kt. o/k 142 kazı env. numarasıyla işlediğimiz tabletin zarfıdır. Herhalde tabletler serpilmiş bir durumda ele geçtiğinden, zarf ve tablet farklı kazı env. numaralarıyla kaydedilmişlerdir. Tabletiyle birlikte işlediğimiz bu belgede, İyā'nın oğlu İlī-bāni'nin Ennum-Aššur'un evinde oturmakta olan (krş. Kt. o/k 117: 6-15) Šamaš-abī'ye, Ennum-Aššur'un kendisine olan borcu yüzünden hukuken başvuruda bulunamayacağı belirtilmektedir. Ancak, söz konusu borcun 1 1/2 mina gümüş olduğu ve Šamaš-abī tarafından ödendiği Kt. o/k 163: 1-9'da geçen ifadelerden anlaşılmaktadır. Anlaşılan Šamaš-abī, Ennum-Aššur'un evini rehin olarak tuttuğundan, onun İlī-bāni'ye olan borcunu da ödemiş fakat yaptığı bu ödemenin karşılığını, Ennum-Aššur'un evinin fiyatından ayrıca düşeceğini Kt. o/k 163: 5-9 arasındaki ifadelerde belirtmektedir. Ayrıca, Šamaš-abī'nin Kt. o/k 195 a, b'ye göre Ennum-Aššur'un karısı Šaptamanika'nın 1 1/2 mina gümüş borcuna başka bir kefilliği de bulunmaktadır, fakat orada söz konusu alacaklı, İyā'nın oğlu İlī-bāni değildir.

	Zarf
öy.	(Silindir Mühür Baskısı A)
1	KIŞIB <i>Puzur₄-A-šūr</i> DUMU <i>I-tur₄-DINGIR</i> KIŞIB <i>Ī-lī-ba-ni</i> DUMU <i>I-a-a</i>
5	KIŞIB <i>En-na-Sú-en₆</i> DUMU <i>Ku-ku-ra-nim</i>
ak.	(Silindir Mühür Baskısı B)
ay.	<i>bé-té-e ša Kà-ni-iš</i> (Silindir Mühür Baskısı C) <i>ša En-um-A-šur</i> DUMU <i>Šu-ku-tim</i>
10	<i>Ī-lī-ba-ni</i> DUMU <i>I-a-a / a-na</i> ^d UTU- <i>a-bi₄</i> DUMU <i>Sú-sà-nim</i>
ük.	(Silindir Mühür Baskısı ?)
sk.	(Silindir Mühür Baskısı B) <i>lā i-tù-wa-ar</i>

¹⁻⁶⁾ Itūr-illī'nin oğlu Puzur-Aššur'un mührü, Iyā'nın oğlu İlī-bāni'nin mührü, Kukurānum'un oğlu Enna-Su'en'in mührü. ⁷⁻¹³⁾ Šū-Kittum'un oğlu Ennum-Aššur'un Kaniš'teki evleri için Iyā'mn oğlu İlī-bāni Susānum'un oğlu Šamaš-abī'ye hukuken itiraz etmeyecek.

Tablet (Kt. o/k 142)

öy.	1	<i>a-na be-tē-e</i> [ša Kà-n]i-iš [ša En-um]-A-šur [DUMU Šu-ku]-tim
	5	[I-li-ba]-ni <i>a-na</i> ^d UTU-a-bi ₄ <i>ú-lá i-tù-wa-ar</i>
ak.		IGI Púzur-A-šur
ay.		IGI En-na-Sú-en ₆

¹⁻⁷⁾ Šū-Kittum'un oğlu Ennum-Aššur'un Kaniš'teki evleri için [İlī-bā]ni Šamaš-abī'ye hukuken itiraz etmeyecek. ⁸⁻⁹⁾ Puzur-Aššur'un huzurunda, Enna-Su'en'in huzurunda.

4. Kt. o/k 163

İki şahit huzurunda düzenlenmiş, Ennum-Aššur'a ait bir borcun Šamaš-abī tarafından ödendiği, yapılan ödemenin Ennum-Aššur'un evinin bedelinden tahsil edileceğinin belirtildiği bir kayıt.

öy.	1	<i>a-na lup-pi-im</i> <i>ša 1 1/2 ma-na KÙ.BABBAR</i> <i>ša I-li-ba-ni</i> <i>i-šé-er En-um-A-šur</i>
	5	<i>i-šu-ú i-na</i> <i>ši-im [be]-ti-šu</i>
ak.		<i>ša En-um-A-šur</i>
ay.		^d UTU-a-bi ₄ <i>i-zu-wa-az</i>
	10	IGI En-na-Sú-en ₆ IGI A-šur-mu-ta-bi ₄ -il ₅

¹⁻⁵⁾ Πī-bāni'nin Ennum-Aššur'un üzerinde olan 1 1/2 mina gümüşü ile ilgili belge nedeniyle ⁵⁻⁹⁾ onun, Ennum-Aššur'un evinin fiyatından Šamaš-abī pay alacak.

5. Kt. o/k 195a

Bu belge Šamaš-abī'nin Ennum-Aššur'un karısı Šaptamanika'nın 1 1/2 mina gümüş borcuna kefil olması konusunda düzenlenmiştir. Šamaš-abī'nin adı Šaptamanika ile birlikte ortak borçlu olarak gözüke de, metnin sonunda onun bu borç için kefil olduğu kayıtlıdır. Metnin 5-6 satırlarında *i-šé-er.....* "..... üzerinde" ifadesinden sonra kefilin adının da asıl borçluymuş gibi kaydedilmesi, günümüzdeki ortak borçlu (müteselsil kefil) kavramını çağrıştırmaktadır. Ayrıca, diğer metinlerde (Kt. o/k 117, 134) Asur tipi tarihleme (*līmun*) yapılırken bu belgede Anadolu usulü bir tarihleme yapıldığı da dikkat çekmektedir.

öy.	(Silindir Mühür Baskısı A)
1	KIŠIB Šu-Be-lim DUMU A-lá-bi ₄ -[im] KIŠIB ^d UTU-a-bi ₄ DUMU Sù-sà-nim KIŠIB Ša-áp-ta-ma-ni-kà 1 1/2 ma-na KÙ.BABBAR (Silindir Mühür Baskısı B)
5	<i>i-šé-er</i> ^d UTU-a-bi ₄ <i>ù Ša-áp-ta-ma-ni-k[à]</i>
ak.	(Silindir Mühür Baskısı C)
ay.	<i>Ha-ri-mì [ú] Ku-ur-ma-[lá]</i> (Silindir Mühür Baskısı D) <i>i-šu-ú a-n[a] ša T[ù-h]u-tù-[ha-ni]</i> <i>i-ša-qú-l[u a-na KÙ.BABBAR]</i>
10	<i>a-ni-e-i[m</i> ^d UTU-a-bi ₄] <i>qá-ta-t[ù-um]</i>

¹⁻³⁾ Alābum'un oğlu Šu-Bēlum'un mührü, Susānum'un oğlu Šamaš-abī'nin mührü, Šaptamanika'nın mührü: ⁴⁻⁸⁾ 1 1/2 mina gümüşü Šamaš-abī ve Šaptamanika üzerinden Harīmi ve Kumrala alacaklıdılar. ⁸⁻¹¹⁾ *Tuhutu hannu*⁴ (bayramı)na kadar tartacaklar. Bu gümüş için Šamaš-abī kefildir.

Kt. o/k 195b

öy.	1	1 1/2 ma-na KÙ.BABBAR i-se-er Ša-áp-ta-ma-ni-kà ù ^d UTU-a-bi ₄ Ha-ri-i-mi ù
	5	Ku-ur-ma-lá i-šu-ú a-na ša Tù-ùh-tù-ha-ni i-ša-qú-lu a-na KÙ.BABBAR ^d UTU-a-bi ₄ qá-ta-tù-um
ak.	10	IGI Šu-Be-lim
ay.		IGI ^d UTU-DU ₁₀

1 1/2 mina gümüşü Şaptamanika ve Šamaš-abī üzerinden Harīmi ve Kurmala alacaklıdılar. ⁶⁻⁹⁾ *Tuhtuhanu* (bayramı)na kadar tartacaklar. Gümüş için Šamaš-abī kefildir. ¹⁰⁻¹¹⁾ Šū-Bēlum'un huzurunda, Šamaš-tāb'ın huzurunda.

6. Kt. o/k 172(a)⁴

İki şahit huzurunda, borçluların açık adları kaydedilerek, alacaklı isminin DAM.QAR "tüccar" olarak belirtildiği, 1 mina gümüş hakkında düzenlenmiş bir borç senedi. Belgede yine Ennum-Aššur ve Şaptamanika çifti borçlu olarak kaydedilmişlerdir. Zarftaki kırık kısımlar tablettten tamamlanmaya çalışılmıştır.

öy.	1	KIŠIB Il ₅ -ba-ni DUMU Ú-zu-a (Silindir Mühür Baskısı A) KIŠIB I-lá-áp-ra-at-ba-ni DUMU [KIŠIB En-nam-A-šur DUMU Šu-ki-tim KIŠIB Ša-áp-ta-ma-ni-kà / a-ši-ti-šu
	5	1 ma-na KÙ.BABBAR ša-ru-pá-am i-se-er En-nam-A-šur

⁴ Bu belge zarflı tablet olarak müze kayıtlarına geçmiş ve tek bir envanter numarası ile muhafaza edilmektedir. Tabletın zarfı büyük oranda kırık olduğundan, tablet ayrıca çıkarılıp okunabilmektedir. Biz her ikisini de okuduğumuzdan zarftaki kırık kısımları, tabletteki bilgilerden hareketle tamamlamaya çalıştık.

		DUMU <i>Šu-ki-tim ù</i> (Silindir Mühür Baskısı B) <i>Ša-áp-ta-ma-ni-kà a-ši-ti-šu</i>
ak.		(Silindir Mühür Baskısı A) DAM.QAR <i>i-šu am-tù-um</i>
	10	<i>Hu-ut-ru-ma-an</i>
ay.		(Silindir Mühür Baskısı C) [<i>me-ra-kà</i>] ù <i>Ku-zi-ta É^{tú}</i> [<i>iš-tí KÙ.BABBAR uk</i>]- <i>ta-lu / iš-tù</i> [<i>ha-muš-tim ša</i>] <i>I-na-a</i> DUMU <i>A-mu-ra-a</i> [<i>a-na 4 ha-am-ša-t</i>] <i>im i-ša-qú-lu</i>
	15	[<i>šu-ma lá iš-qú-lu</i>] [<i>a-ma-tim a-na bi-ti-iq-ti-im</i>] [<i>a-da-an-ma šu-ma lá kà-ši-id ši-tám</i>] [<i>i-na É^{tú} a-lá-qé</i>]
ük.		(Silindir Mühür Baskısı Kırık ?) [ITU.KAM] <i>a-lá-na-tim</i>
sk.	20	[<i>li-mu-um A-šur-ma-lik</i>] [DUMU <i>A-lá-hi-im</i>]

¹⁻⁴⁾ Uzua'nın oğlu Ilī-bāni'nin mührü, [.....]'nın oğlu Ilaprat-bāni'nin mührü, Šū-Kittum'un oğlu Ennum-Aššur'un mührü, onun karısı Šaptamanika'nın mührü. ⁵⁻⁹⁾ 1 mina saflaştırılmış gümüşü Šū-Kittum'un oğlu Ennum-Aššur ve karısı Šaptamanika üzerinden tüccar alacaktır. ⁹⁻¹²⁾ Kadın köle, Hutruman, senin oğlun ve Kuzita (ile) ev gümüşle (sorumlu) tutuldular. ^{5 12-14)} Amuraya'nın oğlu Inaya'nın [haftasından] itibaren [4 haftaya kadar] (gümüşü) tartacaklar. ¹⁵⁻¹⁸⁾ [Eğer tartmazlarsa kadın hizmetlileri zararına vereceğim ve eğer yetişmezse geriye kalan (alacağımı) evden alacağım]. ¹⁹⁻²¹⁾ Allana'tum [ayı, Alahum'un oğlu Aššur-malik'in senesi].

⁵ *išti kaspim uktalu* "gümüşle tutuldular" ifadesiyle (krş. CAD: 518), sözü edilen 1 mina gümüş borcu için, asıl borçlu dışında kimlerin sorumlu oldukları belirtilmek istenmiştir. Ennum-Aššur ve Šaptamanika dışında, ev halkını oluşturan "*amtum, Hutruman, senin oğlun ve Kuzita*" şeklinde ismi veya statüleri kaydedilen kimseler, gümüş borcuyla ilişkilendirilmiştir. Bir başka deyişle, bu tabir borç senetlerinde çok sık geçen *kaspum ina qaqqad šalmišunu u kinišunu rakis* "gümüş onların sağ ve hayatta olanlarının başında bağıdır" ifadesine paralel bir anlam taşımaktadır.

Kt. o/k 172b

öy.	1	1 ma-na KÙ.BABBAR ša-ru-pá-am i-šé-er En-nam-A-šur DUMU Šu-ki-tim ù
	5	Ša-áp-ta-ma-ni-kà a-šī-tí-šu / DAM.QAR ^{ru-um} i-šu / am-tù-um Hu-ut-ru-ma-an / me-ra-kà ù Ku-zi-ta
	10	É ^{tú} iš-tí
ak.		KÙ.BABBAR uk-ta-lu
ay.		iš-tù ha-mu-uš-tim ša I-na-a DUMU A-mu-ra-a / a-na
	15	4 ha-am-ša-tim i-ša-qú-lu šu-ma lā iš-qú-lu a-ma-tim / a-na bi-tí-i[q]-tí-im a-da-a[n]-ma šu-ma lá kâ-šī-[id ^t]
	20	šī-tám i-na É ^{tí} a-lá-qé / ITU.KAM a-lá-na-tim li-mu-um A-šur-ma-lik
ük.		DUMU A-lá-hi-im
sk.		IGI Il ₅ -ba-ni
	25	IGI I-lá-áp-ra<-at>-ba-ni

¹⁻⁷⁾ 1 mina saflaştırılmış gümüşü Šu-Kittum'un ođlu Ennum-Ařur ve karısı şaptamanika üzerinden tüccar alacaktır. ⁷⁻¹¹⁾ Kadın köle, Hutruman, senin oğlun ve Kuzita (*yani*) ev (*halkı*) gümüşle (*sorumlu*) tutuldular. ¹²⁻¹⁵⁾ Amuraya'nın ođlu Innaya'nın haftasından itibaren 4 haftaya kadar tartacaklar. ¹⁶⁻²¹⁾ Eđer tartmazlarsa kadın köleleri, zarar için vereceğim ve eđer yetişmezse, gerisini evden alacağım. ²¹⁻²⁵⁾ Allannātum ayı, Alahum'un ođlu Ařur-malik'in senesi, Ilī-bāni'nin huzurunda, Ilprat-bāni'nin huzurunda.

Açıklama:

str. 8, 9) Bu satırlarda geçen *Hutruman* ve *Kuzita* şahıs adlarıyla Kültepe belgelerinde ilk kez karşılaşıyoruz. *Hutruman* şahıs adını, Laroche 1966: 73-74'te verdiği, *Hud/t* ile başlayan şahıs adlarıyla karşılaştırmak mümkündür.

KAYNAKÇA

- Çeçen 1991:** S.Çeçen, "Koloni devri Anadolu'sunda, Tarihi ve Sosyal Olayların Asurlu Tüccarlar Tarafından Tarihleme Olarak Kullanılması", *DTCFD* 35, 1991: 49-58.
- Laroche 1966:** E.Laroche, *Les Noms Des Hittites*, Paris 1966.
- Veenhof 2003:** K.R.Veenhof, *The Old Assyrian List of Year Eponyms From Karum Kanish And Its Chronological Implications*, TTKY 6/64, Ankara 2003.